

מסורת הש"ס

- ^[א] נמאל אכל דקאמר כ"לן,
‏^[ב] נבסרוח כו:י,
‏^[ג] א נלקמן
‏^[ד] ס"א דידיה,
‏^[ה] כס"א: ובי עשוי,
‏^[ו] י"ל כ,

הגהות הב"ח

^[א] נב' א"ל ר"א תא נפלגיה לרישא:
‏^[ב] רש"י ד"ה שטה וכו' ורנן שמעון בן גמליאל סולן:

הגהות הגר"א

^[א] נב' והאמר רב ריש עגלא,
‏^[ב] ר"ב הרמב"ם מפרש בהמנה מתחלה דא"ל"ב הא צריך ליתן כושעל:
‏^[ג] שם כי קאמר רי',
‏^[ד] ר"ב וכתב הרמב"ם דה"ה דשמואל דאמר קאנן כו' נמי איירי דוקא ככה"ג דאית כו' אכל הטור מפרש גב"ל עסק אחר אלא שהמנה מתחלה,
‏^[ה] וסמ"ג ג"כ מפרש ריש עגלא וקאנן גב"ל עסק אחר אלא כדאם בטל:
‏^[ג] שם מאן פלג רי',
‏^[ז] כ"ב פ"י הרמב"ם וטוש"ע ולקן איתו נוטל מחסה בשל חבירו וי"ב הרשב"א ונ"י כסס ש"י אכל כסס חוס' כ' דלעולם נוטל ופרי דברים אחר ראשונה לנטול החלוקה שניה לפטורו (ועמ"ש רבינו צויד" ס"י קע"ז ס"ק י' וס"ק כ"ג):
‏^[ד] רש"י ד"ה מותר שלש כו',
‏^[ה] ר"ב והרמב"ם מפרש שלש מהירות וכתב דלחא דוקא דאפילו עשויות אכל סמ"ג וס"פ מפרשים כפירש"י:
‏^[ה] שם ד"ה וזי ידיי הוו וכו' וכו' ר"ב משא"כ בשותפין,
‏^[ז] סמ"ג וביד הטור וס"פ אכל הרמב"ם כתב דאף בשותפין שאחד מתפסק הוא כדון עסקא וימ"ש השתא כו' מפרש שנקח בהמות אחרות לעצמן ויבש לו אחרות א"ל ליתן אלא דבר מועט כדשמואל וכמש"ל ואב"א כו' ויבין שהוא אריסו ג"כ א"ל ליתן לו כלל ח"ש אמרי אינשי כו' (וע"ש בס"ק ו'):
‏^[ו] תוס' ד"ה אלא, דהא אמרינן כו',
‏^[ז] ר"ב הר"ף והרמב"ם ל"ל האזי כללא כמ"ס הר"ף ורמ"ש כפרק גט פשוט (ועמ"ש רבינו בחיי"ם ס"י תכ"ג ס"ק ג'):

איזהו נשך

אי פלגא בהפסד. כלומר פלגא בהפסד דכתב בשטרלא הכי קאמר דאם ירצה רב עיליש יטול תרי תילתי באגר ויקבל עליו חצי ההפסד דאיכא שכר עמלו במאי דשקיל טפי באגרא ממה שמגיע לחלק פלגא דמלוה: **שיטה איתמר**. הכי אמר רב נחמן ר' יהודה ורבי יוסי בנו ורבן שמעון יט כולן בשיטה

אחת אמרו דברייהם: **מוסר** ^[א] שליש בשכר. השם עגל למחלה בשכר ובהפסד ואמר לו מה שיצא יותר על שליש דמיו של עכשיו טול בשכרך וכל השאר נחלוק בשזה: **מוסר**. דהא קיצב עליה מספק ואע"ג דזימנין דליכא מותר שליש: **ריש עגלא לפטומא**. המקבל עגל לפטמו למחצית הראש יטול כולו לחלקו בשכר עמלו ומזונו והשאר חולקין בשזה: **מאי לאו דאמר ליה כו'**. ואשמועינן רב דאי ליכא מותר שליש נשקול ריש עגלא: **כי קאמר רב**. הרי זה מותר אע"ג דזמנין ליכא מותר שליש: **כגון דאית ליה בהמות**. למקבל דיש עליו לטרוח לפני בהמותיו ובשציל בהמה אחת עמהם אין טרחו נוסף: **דאמרי אינשי גביל לסורא גביל לסורי**. באתו טורח שאתה מגביל סובין ושעורין לפני שור אחד אתה יכול לגביל לפני שנים: **ויהיב ליה לאריסיה**. למחלה בשכר והפסד: **אי משסתפס בהדיה**. אילו נתת חצי המעות והיית שותף בבהמה היה נותן לך אף האליה כולה לחלקך: **פלגיה לאליה**. כשצאו לחלוק חלק רבי אלעזר את האליה: **אמר ליה**. אריסיה: **השקא כמעיקרא נמי לא**. עכשיו יט לא תמן הראש כולו כמו שנתת בראשונה: **וזוי ידיי הוו**. ^[א] וכי קבילת עלך פלגא בהפסד הוו זוזי מלוה גבך: **ואי לא יסינגא לך טפי פורסא**. אשחכח דקא טרחת בפלגא פקדון משום פלגא מלוה: **דטרחא טפי פורסא**. להכניס ולהוציא דאילו מזון אס הוצרך לסובין או שעורין קניי לאמצע כדרך שותפין: **לאסויי ליה רעיא**. מרעה לבהמות שאינו צריך לקנות בשוק שיש עליו לטרוח בשצילו: **בגודרות**. בהמה דקה. לשון גדרות כאן (מגדבר ג): **ואס צא המקבל לחלוק**. בתוך הזמן הזה: **חצירו**. צבל הבהמה מעכב עליו: **אכל אינו דומה טיפולה של שנה הראשונה לטיפולה של שנה אחרת**. שצריכה בשניה למוזנות מרובים יותר מן הראשונה: **מאי אכל דקאמר**. כל שכן דהיינו טעמא דמעכב עליו: **אלא**. הכי קאמר לפי שאינו דומה כו' וכיון דקך מנהג המקבלין חצירו מעכב עליו. ואני שמעמי איפכא אס צא צבל הבהמה לחלוק בתוך זמנו המקבל מעכב עליו לפי שאינו דומה טיפולה כו' שטיפול שנה ראשונה קשה משל שניה מפני שהיא דקה טיפולה מרובה להכניס ולהוציא אצל

טיפול השניה קל ושצחה מרובה וקשיא לי אי טיפולה של שניה קלה משל ראשונה מאי לשון חייב לטפל צה דקתני רישא משמע דעל כרחו חייב לטפל צה כל הזמן הזה: **עד מתי חייב לטפל בזולתו**. שאף הן נחלקין למחצה שהן שכר והמקבל צא לומר חלוק אותו מיד שלא אעסוק בחלק שלך שאינו נוטל צו כלום: **בדקה שלשים ובגסה חמשים**. כדרך שפרט לך הכתוב צטיפול הבכור שחייב ישראל לטפל צו בדקה שלשים ובגסה חמשים ואח"כ נותנו לכהן דליף ליה בצבורות (דף טו:) מקראי: **שנים דקופ**. ואריכה לאמה ולאדם הרגיל בכך: **מכאן ואילך**. יטול המקבל מחצה שלם בשציל חלקו שהרי חאיו שלו הן ובמחצה השני של חצירו יטול מחצה בשצח כדרך שנוטל צאמה מחצית שכר ושכר עמלו ומזון ליכא. ואע"ג דחצי אחריות של מחצית חצירו עליו כיון דבעי למיטרח צה משום מחצה שלו שהוא קרן גמור ואינו מלוה ^[א] וכי טרח משום ידידיה קא טרח ולא מיחזי כריצתא: **מאן פלג לך**. מי שס אותה שמא לא נישומית יפה: **יגדילו**. הולדות עד שיהו גדולים ואינו נוטל צל חצירו כלום:

פרק חמישי בבא מציעא

סא.

א"ל שיטה איתמר. אומר ר"ת דמכ"מ הלכה כרשב"ג ^[א] דהא אמרינן (גיטין דף עה.) כל מקום ששנה רשב"ג במשנתיו הלכה כמותו ואין נראה דהא רב ושמואל צעו או לקצון דינר או ריש עגלא לפטומא ור' שמעון בן גמליאל לא צעי אלא גללים וליכא למימר דהיינו דוקא צעגל עס אמו ללא נפיש טירחא דהא ר' יוסי צר' יהודה אמר לעיל (דף סח:) אפילו צבהמות גדולות דסגוי צנסיובי ותותרי דסצר לה כאצוה וגם רבינו חננאל פירש דכל כי האזי גוונא שנאמר שיטה לית הלכתא כחד מינייהו אלא כרבי שמעון דאמר (עס) נותן לו שכרו משלם:

אמר רב מותר שצ"ש בשכרך מותר. וא"ת והא זד אחד צרצית הוא דשמת לא ימלא מותר שליש ורב לית ליה דר' יהודה דשרי זד אחד צרצית דאמר לעיל (דף גג.) עושין אמנה צפירות ואין עושין אמנה צדמים ומשמע לעיל דהיינו דלא כרבי יהודה ועוד דאפילו לרבי יהודה לא שרי צכי האזי גוונא אלא כשיש ציד ליה או מלוה לעשות זד אחד שלא יהיה צבית ויש לומר דהכא אקילו רבנן משום דשכיחי טובא שיהא מותר שליש: **דאמר' אינשי גבי' צ'תורא גבי' צ'תורי**. וא"ת מהאי טעמא לשתרי אפילו לית ליה בהמה לדידיה דהא צריך לטרוח לעצמו משום פלגא דמלוה וי"ל דלא דמי דאי לית ליה צהמה לדידיה אין צריך לטרוח צבהמה של שותפות בכל יום אלא כל אחד יטרח ציומו:

אי משתתפת בהדיה יהיב לך נמי אצ'יתא. תימה למה היא סברה כן דהא כי משתתף צהדיה נמי ויטול כל הראש הרי הוא כמתחלה דמתחלה שהיה טורח בכל הבהמה של ר' אלעזר היה נוטל הראש ועכשיו שטורח לרבי אלעזר רק בחצי בהמה יטול חצי הראש מחלק רבי אלעזר ועוד מאי קאמר השתא שותפי אן והלא גם עתה היתה חלקו של רבי אלעזר פלגא מלוה ויש לומר דכשנשתתף עמו היה טורח בחאיו של רבי אלעזר צחנס ועל כן אמרה יהיב לך נמי אציתא אחרי שאינן לוקח מחלקו שום שכר:

כי

שטיפולה מרובה מאי טיפולה מרובה מפני ששיניה דקות **ימכאן ואילך** נוטל מחצה שלו וחצי מחצה בשל חבירו רב מנשיא בר גרא שקל מחצה שלו וחצי מחצה בשל חבירו אתא לקמיה דאביי א"ל ^[א] במאן פלג לך ועוד מקום שנהגו לגדל הוא ותנן ^[א] מקום שנהגו לגדל יגדילו חנהו תרי כותאי דעבוד עסקא בהדי הדדי אזיל חד מנייהו פליג זוזי בלא דעתיה דחבריה אותו לקמיה דרב פפא א"ל מאי נפקא מינה הכי אמר רב נחמן יוזוי כמאן דפליגי דמו לשנה זבון חמורא בהדי הדדי קם אידך פליג ליה בלא דעתיה דחבריה אותו לקמיה דרב פפא א"ל במאן פלג לך א"ל קא חזינא דבתר ^[א] ידידי קא אתי מר א"ר פפא כה"ג

טיפול השניה קל ושצחה מרובה וקשיא לי אי טיפולה של שניה קלה משל ראשונה מאי לשון חייב לטפל צה דקתני רישא משמע דעל כרחו חייב לטפל צה כל הזמן הזה: **עד מתי חייב לטפל בזולתו**. שאף הן נחלקין למחצה שהן שכר והמקבל צא לומר חלוק אותו מיד שלא אעסוק בחלק שלך שאינו נוטל צו כלום: **בדקה שלשים ובגסה חמשים**. כדרך שפרט לך הכתוב צטיפול הבכור שחייב ישראל לטפל צו בדקה שלשים ובגסה חמשים ואח"כ נותנו לכהן דליף ליה בצבורות (דף טו:) מקראי: **שנים דקופ**. ואריכה לאמה ולאדם הרגיל בכך: **מכאן ואילך**. יטול המקבל מחצה שלם בשציל חלקו שהרי חאיו שלו הן ובמחצה השני של חצירו יטול מחצה בשצח כדרך שנוטל צאמה מחצית שכר ושכר עמלו ומזון ליכא. ואע"ג דחצי אחריות של מחצית חצירו עליו כיון דבעי למיטרח צה משום מחצה שלו שהוא קרן גמור ואינו מלוה ^[א] וכי טרח משום ידידיה קא טרח ולא מיחזי כריצתא: **מאן פלג לך**. מי שס אותה שמא לא נישומית יפה: **יגדילו**. הולדות עד שיהו גדולים ואינו נוטל צל חצירו כלום:

טצי

עין משפט
נר מצוה

פא א מ"י פ"ו מהלכות שותפין הלכה צ ופ"ח שם הלכה א ועי' בהשגות ובספך משנה סמוג עשין פה ולאין קאנ טוש"ע י"ד ס"י קעו סעיף צ:
פב ב מ"י שם פ"ח הלכה א סמוג שם:

פג ג ד ה מ"י שם ופ"ו שם הלכה צ סמוג שם טוש"ע שם סעיף כג:
צא י ב מ"י שם פ"ה הלכה ט סמוג שם טוש"ע ח"מ ס"י קעו סעיף ח [וטעיף יח]:

מוסף רש"י

^טיפולה. טרחתה ובבורות כו.).
מפני ששיניה דקות. ואינה יכולה לאכול עשב ואם לא תהא עם האס תמות (שם).